

Uchwała Nr 484/LXVII/24

Rady Miejskiej w Żurominie

z dnia 29 marca 2024r.

w sprawie: przyjęcia 3 - letniego gminnego programu wspierania rodziny w Gminie i Mieście Żuromin na lata 2024-2027.

Na podstawie art. 18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r.,poz.40 z późn.zm.) oraz art. 176 pkt 1 i art.179 ust 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r. poz.177 z późn.zm.) Rada Miejska w Żurominie uchwała, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się „Program wspierania rodziny w Gminie i Mieście Żuromin na lata 2024-2027”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Gminy i Miasta Żuromin.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**PRZEWODNICZĄCA
RADY MIEJSKIEJ**
Barbara Michalska

Uzasadnienie

Obowiązująca od dnia 1 stycznia 2012 r. ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r., poz.177 z późn. zm.) obliguje samorząd gminny do opracowania i realizacji 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny w Gminie i Mieście Żuromin na podstawie art. 176 pkt 1 i art. 179 ust.2 w/w ustawy.

Przyjęcie „Programu wspierania rodziny w Gminie i Mieście Żuromin na lata 2024-2027” stanowi kontynuację działań dotychczas realizowanych, mających na celu przede wszystkim wzmocnienie roli i funkcji rodziny oraz zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych, a także przeciwdziałanie marginalizacji i degradacji społecznej rodziny oraz wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Ponadto, niektóre działania zostały zmodyfikowane i dostosowane do obecnie występujących potrzeb i obowiązujących przepisów prawa.

Program ten jest dokumentem otwartym i może podlegać okresowej weryfikacji i modyfikacji. Praca z rodziną biologiczną, wsparcie rodzin w wypełnianiu funkcji-opiekuńczo- wychowawczych i organizowaniu odpowiedniego poziomu życia rodziny jak również rozwój specjalistycznego wsparcia pozwoli na ograniczenie umieszczania dzieci w rodzinach zastępczych lub w placówkach opiekuńczo-wychowawczych jak również poprawi komfort życia dzieci znajdujących się w rodzinach dysfunkcyjnych.

Wspólne działania podmiotów i instytucji realizujących zadania, dotyczące pomocy dziecku i rodzinie pozwolą na uzyskanie założonych rezultatów programu.

Biorąc pod uwagę powyższe, podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.

PRZEWODNICZĄCA
RADY MIAJSKIEJ
Barbara Micholajska

Załącznik do Uchwały Nr 484/LXVII/24
Rady Miejskiej w Żurominie
z dnia 29 marca 2024r.

**PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
W GMINIE I MIEŚCIE ŻUROMIN
NA LATA 2024-2027**

SPIS TREŚCI

I. WPROWADZENIE	3
II. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU	5
III. CHARAKTERYSTYKA SPOŁECZNO-DEMOGRAFICZNA GMINY I MIASTA ŻUROMIN, DIAGNOZA SPOŁECZNA	6
IV. ORGANIZACJA SYSTEMU WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE GMINY I MIASTA ŻUROMIN	9
1. WSPARCIE FINANSOWE I ZASOBY GWARANTOWANE POLSKIM USTAWODAWSTWEM.....	10
1.1. POMOC SPOŁECZNA, PODSTAWOWE RODZAJE ŚWIADCZEŃ I POWODY ICH PRYZNAWANIA.....	11
a) PODSTAWOWE ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ	15
1.2 ŚWIADCZENIA RODZINNE, ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE, WSPARCIE WYNIKAJĄCE Z USTAWY O WSPARCIU KOBIET W CIĄŻY I RODZIN „ZA ŻYCIEM”, REALIZOWANE PRZEZ M-GOPS.....	19
a) ŚWIADCZENIA RODZINNE DODATKI DO TYCH ŚWIADCZEŃ.....	19
b) ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE.....	21
c) ŚWIADCZENIE „ZA ŻYCIEM”	21
d) FUNDUSZ ALIMENTACYJNY.....	22
1.3 POZOSTAŁE FORMY WSPARCIA REALIZOWANE PRZEZ INNE INSTYTUCJE FUNKCJONUJĄCE NA TERENIE GMINY I MIASTA ŻUROMIN.....	23
a) POMOC MATERIALNA	23
b) KARTA DUŻEJ RODZIN.....	24
2. POMOC INSTYTUCJONALNA ŚWIADCZONA NA RZECZ DZIECKA I RODZINY.....	24
2.1 ASYSTENT RODZINY.....	25
2.2. PIECZA ZASTĘPCZA.....	29
2.3. MIEJSKI ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY.....	30
2.4. MIEJSKO- GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W ŻUROMINIE	32
2.5. PLACÓWKI OŚWIATOWE I INNE JEDNOSTKI DZIAŁAJĄCE NA RZECZ DZIECKA I RODZINY	34
V. CEL STRATEGICZNY PROGRAMU-CELE SZCZEGÓŁOWE	37
VI. ADRESACI PROGRAMU	49
VII. REALIZATORZY PROGRAMU	49
VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU	50
IX. EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU	50
X. PODSUMOWANIE	51

I. WPROWADZENIE

„Program Wspierania Rodziny w Gminie i Mieście Żuromin na lata 2024 – 2027” stanowi zadanie własne gminy w myśl art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024 r., poz. 177 ze późn. zm).

Rodzina ma ogromny wpływ na to, jak będziemy funkcjonować w przyszłości, jak będziemy odnajdywać się w grupie, odnosić się do innych oraz pracować. Powinna być wspólnotą, która należących do niej członków otacza miłością, wsparciem i akceptacją, a te z kolei są niezbędne dla prawidłowego rozwoju fizycznego, psychicznego i społecznego dzieci w niej wychowujących się. Rodzina stanowi środowisko socjalizacji, wychowania i kulturalizacji, tworząc grupę. Człowiek w rodzinie dojrzewa fizycznie i psychicznie, kształtuje własną autokonceptję jak również uczy się otaczającego świata. Ponadto przygotowuje młodego człowieka do prawidłowego pełnienia ról społecznych.

Gmina jest pierwszym i bardzo ważnym elementem wspierania rodziny, na której spoczywa obowiązek podejmowania działań niwelujących problemy rodziny oraz zapewniających ochronę poszczególnych jej członków a w szczególności dzieci. Realizacja tego obowiązku następuje we współpracy z instytucjami pomocowymi na terenie Gminy i Miasta, powiatu, ze środowiskiem lokalnym oraz organizacjami pozarządowymi, których celem statutowym jest m.in. pomoc dzieciom i rodzinom. Sprawne, interdyscyplinarne działania mają na celu zahamowanie procesu dysfunkcyjności w środowisku rodzinnym. Ponadto „Program” odnosi się do zakresu opieki zastępczej dzieci znajdujących się w sytuacji kryzysowej uwzględniając prawa dziecka do ochrony i opieki.

Za pomoc rodzinom mającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zagrożonym marginalizacją oraz wykluczeniem społecznym odpowiedzialne są w szczególności następujące grupy zawodowe: pracownicy socjalni, pedagodzy, policja, asystenci rodzin, kuratorzy sądowi, przedstawiciele służby zdrowia (pielęgniarki szkolne i środowiskowe), specjaliści zatrudnieni w placówkach oświatowych, psychologowie, logopedzi. Tylko dzięki odpowiednim interdyscyplinarnym działaniom podjętym przez przedstawicieli tych grup i współpracy instytucji, organizacji oraz służb, działających na rzecz rodzin możliwe jest przywrócenie prawidłowych funkcji rodziny i ograniczenie występowania niekorzystnych czynników, wpływających na jej prawidłowy rozwój.

Niniejszy dokument został przygotowany przez Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żurominie zgodnie ze stosownymi regulacjami prawnymi w oparciu o dane własne i innych instytucji. „Program Wspierania Rodziny w Gminie i Mieście Żuromin na lata 2024 – 2027” jest kontynuacją programów realizowanych w latach ubiegłych i przyjętych przez Radę Miejską w Żurominie, jako element polityki gminy wobec problemów rodzin przeżywających trudności, szczególnie w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. „Program” ma charakter profilaktyczny, wspomagający i interwencyjny.

“Program wspierania rodziny w Gminie i Mieście Żuromin na lata 2024-2027” przedstawia lokalne uwarunkowania i nakreśla działania w perspektywie trzyletniej, ukierunkowane na wspieranie rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze i skuteczną ochronę dziecka. Stanowi usystematyzowaną, długoterminową i perspektywiczną koncepcję polityki społecznej, mającą na celu podniesienie efektywności oraz skuteczności działań podejmowanych przez instytucje samorządowe na rzecz rodzin zamieszkujących Gminę i Miasto Żuromin.

“Program” zakłada kontynuację działań profilaktycznych na rzecz rodziny poprzez doskonalenie metod pracy z rodziną oraz wprowadzanie nowych form pomocy rodzinie w zależności od potrzeb. Działania skierowane są głównie do rodzin przeżywających trudności w wychowaniu dzieci, rodzin niepełnych, rodzin wielodzietnych, małoletnich matek, rodzin ubogich, dotkniętych różnego rodzaju problemami m.in. przemocy, uzależnień, bezrobocia, choroby, niepełnosprawności itp.

Ponadto obejmuje działania wspomagające utrzymanie pełnej rodziny jak też kładzie nacisk na wzmocnienie elementów pracy z rodziną w środowisku i wczesną interwencję w rodzinach zagrożonych utratą swoich naturalnych funkcji. „Program” obejmuje także pomoc rodzinie biologicznej dziecka, które zostało umieszczone w pieczy zastępczej. Pomoc ta ma na celu nabycie, wzmocnienie funkcji opiekuńczo- wychowawczych rodziców biologicznych oraz nauczania tych rodziców pełnienia odpowiednich ról społecznych oraz umożliwienie powrotu dziecka do rodziny biologicznej.

Niniejszy dokument zawiera m.in. diagnozę głównych problemów społecznych w Gminie i Mieście Żuromin, obszary wsparcia rodzin, a także określa cele strategiczne i działania skierowane do adresatów niniejszego “Programu”.

Prezentowany Program Wspierania Rodziny jest planem możliwych do zrealizowania zadań w zakresie opieki nad dziećmi oraz rodziną w Gminie i Mieście

Żuromin realizowany w perspektywie okresu Kwiecień 2024 – Marzec 2027.

II. PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU

Zapisy Programu Wspierania Rodziny dla Miasta i Gminy Żuromin na lata 2024 - 2027 są spójne z aktami ustawodawstwa krajowego i lokalnego takimi jak:

- 1) Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 roku
- 2) Konwencją o Prawach Dziecka przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z dnia 20 listopada 1989 roku
- 3) Europejską Kartą Społeczną
- 4) Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej
- 5) Ustawą z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
- 6) Ustawą z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych
- 7) Ustawą z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny
- 8) Ustawą z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów
- 9) Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej
- 10) Ustawą z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi
- 11) Ustawą z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
- 12) Ustawą z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”
- 13) Ustawą z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego Państwa
- 14) Uchwałą Nr 342/XLVII/10 Rady Miejskiej w Żurominie z dnia 10 listopada 2010 r. w sprawie uchwalenia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie Gminy i Miasta Żuromin
- 15) Uchwałą Nr 364/LIII/22 Rady Miejskiej w Żurominie z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Gminy i Miasta Żuromin na lata 2023-2026
- 16) Uchwałą Nr 205 Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r. w sprawie ustanowienia Krajowego programu przeciwdziałania przemocy domowej na lata 2024-2030
- 17) Wojewódzkim Programem Wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej Województwa Mazowieckiego na lata 2021-2025

- 18) Ustawą z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy
- 19) Ustawą z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego
- 20) Ustawą z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich

III. CHARAKTERYSTYKA SPOŁECZNO-DEMOGRAFICZNA GMINY I MIASTA ŻUROMIN, DIAGNOZA SPOŁECZNA

Gmina i Miasto Żuromin położona jest w północno - zachodniej części województwa mazowieckiego. Miasto Żuromin położone jest na Równinie Raciąskiej i pełni funkcję ośrodka administracyjno – gospodarczego. Jest też siedzibą powiatu, w którego skład

wchodzą gminy miejsko - wiejskie: Żuromin, Biezuń, Lubowidz, gminy wiejskie: Kuczbork Osada, Lutocin, Siemiątkowo oraz miasta Żuromin, Biezuń i Lubowidz. Jednostki pomocnicze Gminy Żuromin stanowią 24 sołectwa. Powierzchnia gminy wynosi 132,92 km². Powiat ma charakter rolniczo – przemysłowy, dominującą gałęzią gospodarki jest produkcja rolno - spożywcza szczególnie drobiarska.

Poniższa tabela przedstawia liczbę mieszkańców:

Rok	2021	2022	2023
Ogółem	13 868	13 670	13 677
Kobiety	7132	7029	7052
Mężczyźni	6736	6641	6615

W roku 2023 w Gminie i Mieście Żuromin na świat przyszło 109 dzieci. W roku 2022 urodziło się 96 dzieci a w 2021 roku 128 dzieci. Liczba urodzeń dzieci nieznacznie uległa podwyższeniu.

Liczbę urodzeń oraz zgonów mieszkańców na terenie gminy i Miasta Żuromin przedstawia poniższa tabela.

Rok	2021	2022	2023
Liczba urodzeń	128	96	109
Liczba zgonów	176	173	167
Liczba małżeństw	79	70	62

Z powyższej tabeli wynika, że odnotowuje się spadek zawartych małżeństw jak również, że przyrost naturalny na terenie Gminy i Miasta Żuromin uległ zmniejszeniu.

Liczba ludności na terenie Miasta i Gminy Żuromin systematycznie spada i jest to zjawisko niepokojące.

Niepokojącym zjawiskiem mającym miejsce na terenie Gminy i Miasta Żuromin jest również fakt występowania bezrobocia i liczba osób będących trwale bezrobotnymi, zarejestrowanymi w PUP bez prawa do zasiłku. Brak stałego źródła utrzymania wpływa negatywnie na funkcjonowanie zarówno jednostki, jak też całej rodziny a tym samym rzutuje

na funkcjonowanie dziecka w środowisku i sprzyja powstawaniu zjawisk patologicznych.

Nadmienić również należy, że ze względu na konflikt zbrojny na Ukrainie oraz w oparciu o uchwaloną Ustawę z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa na terenie Gminy i Miasta Żuromin pojawili się obywatele tego państwa, którzy również zostali objęci wsparciem ze strony mieszkańców oraz wszystkich instytucji znajdujących się na terenie Gminy i Miasta Żuromin.

Mogli oni również i nadal mogą, korzystać ze wsparcia oferowanego przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żurominie, jak też innych instytucji, organizacji czy też placówek oświatowych na zasadach określonych w ustawie o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa.

Diagnoza sytuacji dziecka i rodziny w Gminie i Mieście Żuromin skupia się na najpoważniejszych problemach społecznych ściśle związanych ze sferą opiekuńczo - wychowawczą oraz materialno - bytową rodzin zamieszkujących teren Gminy i Miasta Żuromin na przestrzeni lat 2021-2023. Zgromadzone dane pochodzą z własnych źródeł Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żurominie, Urzędu Gminy i Miasta w Żurominie, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowego Urzędu Pracy, danych Głównego Urzędu Statystycznego i innych źródeł niezbędnych do opracowania diagnozy.

Problemy społeczne dotyczące rodziny zamieszkujące na terenie Gminy i Miasta Żuromin wiążą się z wieloma czynnikami, wśród których wymienić można brak pracy, długotrwałą chorobę, uzależnienia. Wymienione powyżej czynniki naruszają równowagę systemu rodzinnego niosąc szczególne zagrożenie wobec dobra dziecka. Główną przesłanką przyznania rodzinom z terenu Gminy i Miasta Żuromin świadczeń z pomocy społecznej jest ubóstwo. Zjawiskiem ściśle związanym z sytuacją materialno – bytową rodzin jest występujące na obszarze gminy bezrobocie.

Poniższa tabela wskazuje informacje dot. osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Żurominie.

Liczba osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP Żurominie.

	2021	2022	2023
Bezrobotni ogółem	779	740	661
W tym kobiety	428	394	345
W tym mężczyźni	351	346	316

Bezrobotni długotrwale	496	443	383
Bezrobotni z prawem do zasiłku	150	151	130

Poza bezrobociem, głównymi problemami Gminy i Miasta Żuromin jest trudna sytuacja materialna osób i rodzin, niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba oraz potrzeba ochrony macierzyństwa. Podkreślić jednak należy, że nie wszystkie osoby korzystające ze wsparcia w sposób jednoznaczny określają swoją trudną sytuację czy to rodzinną czy też bytową a często ukrywają swoje problemy, przez które rodzina znalazła się w trudnej sytuacji życiowej, chodzi tu głównie o uzależnienia czy to swoje własne czy też partnerów życiowych. Wiele rodzin z powodu trudnej sytuacji bytowej korzysta ze wsparcia Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żurominie.

IV. ORGANIZACJA SYSTEMU WSPIERANIA RODZINY NA TERENIE GMINY I MIASTA ŻUROMIN

Środowisko rodzinne to najważniejsze środowisko wychowawcze w życiu dziecka. Zjawiska patologiczne jakie występują w domach rodzinnych i szkołach, bezrobocie, uzależnienia i inne zjawiska prowadzą do powstawania sytuacji konfliktowych i kryzysowych oraz zaburzają prawidłowe funkcjonowanie rodziny i przyczyniają się do zaburzenia funkcji opiekuńczo - wychowawczej. Tym samym dzieci przebywające w rodzinach dotkniętych sytuacją kryzysową dotknięte są utratą bezpieczeństwa i narażone na niebezpieczeństwa tak ze strony rówieśników jak też osób dorosłych nie tylko ze swojego otoczenia. Podczas opracowywania planu wspierania osób i rodzin w procesie wzmocnienia jej funkcji opiekuńczo – wychowawczej w pierwszej kolejności bierze się pod uwagę ocenę zasobów i możliwości własnych rodziny. Wiadomym jest jednak, że są sytuacje i takie problemy, z którymi rodzina nie jest w stanie samodzielnie sobie poradzić. Wówczas konieczne jest wsparcie rodziny z zewnątrz.

Opierając się na założeniach ustawy o wspieraniu i systemie pieczy zastępczej wśród podmiotów i jednostek wspierających rodziny i dzieci na terenie Gminy i Miasta Żuromin znajdują się:

MIEJSKO- GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ	URZĄD GMINY I MIASTA ŻUROMIN	KOMENDA POWIATOWA POLICJI
POWIATOWO-MIEJSKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA		POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE
MIEJSKO-GMINNY ŻŁOBEK	PODMIOTY I JEDNOSTKI WSPIERAJĄCE RODZINY I DZIECI NA TERENIE GMINY I MIASTA ŻUROMIN	PORADNIA PSYCHOLOGICZNO- PEDAGOGICZNA
MIEJSKI ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY		PLACÓWKI OŚWIATOWE
PLACÓWKI ZDROWIA	MIEJSKO-GMINNA KOMISJA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	ORGANIZACJE POZARZĄDOWE
ŻUROMIŃSKIE CENTRUM KULTURY		

1. WSPARCIE FINANSOWE I ZASOBY GWARANTOWANE POLSKIM USTAWODAWSTWEM

Zaburzenia podstawowych funkcji w tym nieprawidłowe wypełnianie obowiązków opiekuńczo – wychowawczych skutkuje pojawieniem się kryzysu często niemożliwego do przezwyciężenia przez rodzinę samodzielnie. Pomoc instytucji publicznych konieczna jest do przywracania jednostkom zdolności samodzielnego funkcjonowania. W kompetencji instytucji publicznych pozostają systemy wsparcia zarówno finansowego, rzeczowego jak też instytucjonalnego.

1.1. POMOC SPOŁECZNA- PODSTAWOWE RODZAJE ŚWIADCZEŃ I POWODY ICH PRYZYNAWANIA

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu wspieranie osób i rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej i bytowej. Celem pomocy społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Zadaniem pomocy społecznej jest również zapobieganie tym sytuacjom, poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób oraz ich integracji ze środowiskiem. Rodzaj, forma i rozmiar świadczonego wsparcia powinny być odpowiednie do okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy. Potrzeby osób i rodzin korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli odpowiadają celom i mieszczą się w możliwościach i gestiach pomocy społecznej.

Pomoc społeczna wg ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej stanowi instytucję polityki społecznej mającej na celu pomoc osobom i ludziom w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych i doprowadzenie do usamodzielnienia. Główną jednostką wykonującą zadania z zakresu pomocy społecznej na terenie Gminy i Miasta Żuromin jest Miejsko - Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, który jako jednostka organizacyjna umożliwia przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych tym, którzy nie są w stanie sami ich pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Wsparcie instytucjonalne występuje wówczas, gdy rodzina będąca w kryzysie nie potrafi samodzielnie go rozwiązać. Podkreślić należy, że po dogłębnym przeanalizowaniu sytuacji niektórych rodzin oraz przyczyn ich niepowodzeń niezbędna jest systematyczna współpraca pracowników pomocy społecznej przy wsparciu innych służb i wymianie informacji m. in. z psychologiem, pedagogiem szkolnym, wychowawcą czy kuratorem sądowym.

Działania realizowane przez pracowników Miejsko - Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żurominie przede wszystkim koncentrują się na diagnozie i analizowaniu sytuacji rodzin z trudnościami w wypełnianiu funkcji opiekuńczo -wychowawczej, ale też rodzin z innymi problemami (np. niepełnosprawność, długotrwała choroba, bezrobocie).

Wsparcie rodzin borykających się z trudnościami obejmuje również przyznawanie świadczeń z pomocy społecznej, świadczeń rodzinnych jak też inne rodzaje wsparcia oferowane na terenie Miasta i Gminy Żuromin mające na celu poprawę sytuacji rodziny i znajdującego się w niej dziecka.

Pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie, na zasadzie partnerstwa, z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem Katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi. Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Instytucją świadczącą pomoc społeczną, zarówno pieniężną jak i niepieniężną dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, działającą w każdej gminie jest ośrodek pomocy społecznej.

Pracownicy ośrodka pomocy społecznej realizują zadania pomocowe m.in. w oparciu o ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej. W rozdziale I ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej określone zostały :

- 1) zadania w zakresie pomocy społecznej;
- 2) rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich udzielania;
- 3) organizacja pomocy społecznej;
- 4) zasady i tryb postępowania kontrolnego w zakresie pomocy społecznej.

Pomoc społeczna nie wyręcza jednak rodziny w rozwiązywaniu problemów, nie pełni funkcji opiekuńczej ale przede wszystkim funkcję wspierającą.

Ustawa określa nie tylko formę pomocy jaką Ośrodek winien świadczyć na rzecz osób i rodzin ale również grono osób uprawnionych do korzystania ze wsparcia, zasady obowiązujące przy przydzielaniu pomocy osobom i rodzinom a także obowiązki dla osób korzystających z pomocy. Pomoc finansowa gwarantowana ustawą uwarunkowana jest spełnieniem kryterium dochodowego, które dla osoby samotnie gospodarującej obecnie wynosi 776 zł, a dla osoby w rodzinie – 600 zł.

Polityka państwa ustanowiła szereg przepisów w oparciu, o które działają instytucje polityki społecznej, których zadaniem jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, wsparcie socjalne, pomoc dziecku i rodzinie czy też osobom doświadczającym przemocy i niepełnosprawnym.

Miejsko- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żurominie jest jedną z instytucji, do której najczęściej zgłaszają się osoby i rodziny znajdujące się w sytuacji kryzysowej, w tym bytowej.

Najczęstszymi problemami, które dotyczą mieszkańców Gminy i Miasta Żuromin są bezrobocie, długotrwała przewlekła choroba, uzależnienia czy też niewydolność opiekuńczo-wychowawcza. Te wszystkie czynniki powodują zaburzenia w funkcjonowaniu najmniejszej grupy społecznej jaką jest rodzina a tym samym rzutują na funkcjonowanie jej członków w społeczeństwie i zagrażają dobru znajdujących się w niej dzieci. Główną przesłanką przyznania rodzinom z terenu Gminy i Miasta Żuromin świadczeń z pomocy społecznej jest ubóstwo.

Poniższa tabela przedstawia główne powody występowania trudnej sytuacji życiowej wśród rodzin na terenie Miasta i Gminy Żuromin.

Powody trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin		
	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Ubóstwo	133	137	133
Bezrobocie	124	113	118
Niepelnosprawność	56	64	78
Długotrwała lub ciężka choroba	33	67	94
Potrzeba ochrony macierzyństwa (potrzeba ochrony wielodzietności)	24	22	19
Zdarzenie losowe	1	-	1
Trudność w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	2	1	1
Bezdomność	4	5	4
Alkoholizm	-	1	1
Narkomania	1	-	1

Rodzina znajdująca się w kryzysie winna zostać objęta kompleksowym wsparciem osób i instytucji do tego uprawnionych.

Działania podejmowane przez pracowników ośrodka pomocy społecznej na rzecz rodzin to proces złożony, wymagający właściwej diagnozy, współdziałania i koordynacji wszystkich instytucji funkcjonujących na terenie Miasta i Gminy Żuromin a także interdyscyplinarnych rozwiązań.

Praca z rodziną opiera się na indywidualnym podejściu do sytuacji osoby i rodziny borykającej się z różnego rodzaju problemami. Wymaga od pracowników instytucji pomocowych wrażliwości, empatii i zrozumienia osoby i rodziny znajdującej się w kryzysie. Właściwe podejście do tych osób i rodzin oraz rzetelna i właściwa ocena i rozpoznanie problemu oraz ich zrozumienie pozwala na lepszą diagnozę a tym samym poszukiwanie rozwiązań, które doprowadzą do rozwiązania sytuacji kryzysowej bądź zapobiegą jej powstawaniu. Ponadto, pozwolą na nawiązanie współpracy z właściwą instytucją oraz specjalistami, które będą mogły wesprzeć rodziny, które wymagają pomocy. Równie ważną kwestią podczas nawiązywania kontaktów z rodzinami korzystającymi z pomocy społecznej jest indywidualne podejście oraz pozyskanie zaufania rodzin, które winny być zaangażowane w proces wychodzenia z sytuacji kryzysowych w zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych i zapewnieniu im pomocy w poszukiwaniu rozwiązań, eliminujących problem już we wczesnym etapie.

Wspieranie rodziny i działania na rzecz wzmocnienia jej funkcji opiekuńczo-wychowawczej w pierwszej kolejności mają polegać na wykorzystaniu zasobów i możliwości własnych rodziny.

Podczas podejmowania współpracy z rodziną wieloproblemową, znajdującą się w przejściowym bądź permanentnym kryzysie najważniejsze jest dążenie do przywrócenia prawidłowego funkcjonowania rodziny i jej członków w społeczeństwie jak również do zapobiegania umieszczania dzieci w pieczy zastępczej. Osoby i instytucje wspierające rodzinę i działające na rzecz dziecka i rodziny prowadzą pracę z rodzinami zmierzającą do zapewnienia dziecku prawidłowego rozwoju i dostępu do oferowanych przez społeczeństwo możliwości wszechstronnego rozwoju, nie tylko fizycznego ale też społecznego.

Niezwykle ważna jest profilaktyka i wieloaspektowa praca z rodziną. Praca z rodziną wymaga stałego monitorowania przez wszystkie podmioty odpowiedzialne za rodzinę.

Pracownicy Miejsko- Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żurominie po

dokonaniu oceny sytuacji rodzin podejmują decyzję odnośnie rodzaju, wysokości i częstotliwości przyznawania pomocy.

a) **PODSTAWOWE ŚWIADCZENIA Z POMOCY SPOŁECZNEJ**

Podstawowymi świadczeniami finansowymi przyznawanymi z pomocy społecznej są:

Zasiłki celowe- są to zadania własne Gminy i są przyznawane na zaspokojenie niezbędnej potrzeby życiowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków czy opału.

Zasiłki specjalne celowe- mogą być przyznane w szczególnie uzasadnionych okolicznościach przy przekroczonym kryterium dochodowym, w szczególności na pokrycie części lub całości leczenia. Zasiłek celowy może być przyznany również osobom lub rodzinom, które poniosły straty w wyniku **zdarzenia losowego**.

Zasiłek celowy

Rok	2021 r.	2022 r.	2023 r
Liczba rodzin	120	102	107
w tym: specjalny zasiłek celowy	2	1	2
zdarzenie losowe	1-zdarzenie losowe	-	2- zdarzenie losowe
w tym refundacja zasiłku przyznanego w innym Ośrodku:			
liczba osób	1	2	-
kwota refundacji	237,06 zł	1296,00 zł	
Kwota wydatkowana na ten cel w zł	130 799	101 569	131 000
w tym: specjalny zasiłek celowy	1 000	900	1 200

zdarzenie losowe	4 000	-	6 000
refundacja zasiłku przyznanego w innym Ośrodku		1 296	

Zasiłek stały- jest to zadanie własne w całości dofinansowane z budżetu Wojewody. Przysługują pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub osobie pozostającej w rodzinie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie. Maksymalna wysokość zasiłku stałego od dnia 1 stycznia 2024 r. w przypadku osoby samotnie gospodarującej wynosi 1 000 zł, natomiast w przypadku osoby w rodzinie jest to kwota 780 zł. Minimalna wysokość zasiłku stałego wynosi 100 zł.

Zasiłek stały

	2021 r.	2022 r.	2023 r
Liczba rodzin	42	40	41
Kwota wydatkowana w zł	253 828,83	259 502,03	277 228,27

Zasiłek okresowy – jest to zadanie własne częściowo dotowane z budżetu Wojewody. Przyznawane są w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę czy bezrobocie osobom samotnie gospodarującym, których dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub też rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny. Zasiłek okresowy ustala się do wysokości różnicy między

odpowiednim kryterium dochodowym, a dochodem osoby lub rodziny. Minimalna wysokość zasiłku okresowego wynosi 20 zł miesięcznie.

Zasiłki okresowe

	2021 r.	2022 r.	2023 r
Liczba rodzin	51	40	43
Kwota wydatkowana w zł	109 750	123 026	115 598
W tym dotacja	89869,72	92179,78	86 189,62
refundacja zasiłku okresowego przyznanego w innym Ośrodku	-	-	860,00 zł

Ponadto, Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żurominie w ramach swoich zadań realizuje program „Posiłek w szkole i w domu”. Istotnym elementem programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym gorącego posiłku przygotowanego w szkolnej stołówce .

Pomoc ta może też być realizowana dla osób dorosłych np. samotnych, niesamodzielnych.

Poniższa tabela obrazuje tę formę pomocy.

Program „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2021-2023.

	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Wydatki w zł ogółem na program			
-w tym dotacja	122 780,00	148 000,00	147 828,00
	88 780,00	113 000,00	108 828,00
Liczba osób ogółem, która skorzystała z programu	218	198	213

Liczba osób, która otrzymała pomoc w formie zasiłku celowego na zakup żywności –posiłku	185 (97 rodzin)	174 (90 rodzin)	189 (90 rodzin)
Liczba osób, która skorzystała z gorących posiłków	51 (50 uczniów i 1 osoba dorosła)	50 (49 uczniów i 1 osoba dorosła)	58 (57 uczniów i 1 osoba dorosła)
refundacja świadczeń przyznanych z Programu „Posiłek w szkole i w domu” przyznanego w innym Ośrodku- w formie gorącego posiłku	-	2 (osoby dorosłe)	1 osoba dorosła)
Liczba osób			
Środki własne		1 680,75 zł	288,10 zł
Kwota refundacji		1 079,40 zł	

	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Średni koszt posiłku	7,55 zł	7,30 zł	6,91 zł
Średnia kwota zasiłku celowego na zakup żywności posiłku	635,89 zł	643,63 zł	561,41 zł

Podczas prowadzenia pracy z rodziną jednym z narzędzi jest praca socjalna, którą prowadzą pracownicy socjalni. Jest to proces wieloetapowy, złożony i jednocześnie wspomagający rodzinę w pokonywaniu przeciwności życiowych. Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Ma na celu rozwinięcie lub wzmocnienie ich aktywności i samodzielności życiowej. W pracy socjalnej wykorzystywane są właściwe metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia.

Pracownicy socjalni udzielają wsparcia a także monitorują rodziny dysfunkcyjne,

gdzie wymagane jest stworzenie optymalnych warunków wychowawczych dla dzieci i niwelowanie negatywnych czynników zagrażających dobru dziecka. W sytuacjach wymagających dodatkowego wsparcia pracownik socjalny kieruje rodzinę do innych podmiotów udzielających specjalistycznego wsparcia.

Poniższa tabela przedstawia liczbę świadczeń pracy socjalnej:

Rok	2021	2022	2023
Liczba rodzin, które otrzymały wsparcie w postaci pracy socjalnej	418	391	536
Liczba osób w rodzinach	833	716	990

1.2. ŚWIADCZENIA RODZINNE, ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE, WSPARCIE WYNIKAJĄCE Z USTAWY O WSPARCIU KOBIET W CIĄŻY I RODZIN „ZA ŻYCIEM” REALIZOWANE PRZEZ MIEJSKO- GMINNY OŚRODEK POMOCY SPOŁECZNEJ W ŻUROMINIE

a) ŚWIADCZENIA RODZINNE I DODATKI DO TYCH ŚWIADCZEŃ

System świadczeń rodzinnych oprócz pomocy wynikającej z ustawy z dnia 28 listopada 2003 roku o świadczeniach rodzinnych obejmuje również inne świadczenia realizowane na podstawie odrębnych ustaw tj: ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 roku o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów oraz ustawy z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. System świadczeń rodzinnych jest wsparciem dla rodzin gorzej usytuowanych w wychowaniu dziecka /dzieci/ oraz w sytuacji, kiedy w rodzinie znajduje się osoba niepełnosprawna wymagająca opieki i pomocy. Głównymi odbiorcami świadczeń rodzinnych są rodziny wychowujące dzieci, osoby niepełnosprawne jak również osoby sprawujące opiekę nad osobami niepełnosprawnymi, wymagającymi stałej, systematycznej opieki.

Jedną z głównych form wspierania rodzin z dziećmi jest zasiłek rodzinny wraz z dodatkami. Nadmienić należy, że z uwagi na konflikt zbrojny na Ukrainie oraz w oparciu

o Ustawę z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa również obywatele Ukrainy, którzy znaleźli się na terytorium naszego kraju a przebywający na terenie Gminy i Miasta Żuromin mogli korzystać ze świadczeń rodzinnych i dodatków z niej wynikających.

W tabeli poniżej zostały zestawione dane dotyczące świadczeń rodzinnych w podziale na rodzaj świadczenia, które były wypłacone w latach 2021 – 2023.

Rodzaje świadczeń.

Rodzaj świadczenia	2021	2022	2023
	Liczba rodzin		
Zasiłki rodzinne	449	405	340
w tym: dla obywateli Ukrainy		11	6
Dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu:			
Urodzenia dziecka	43	34	27
w tym dla obywateli Ukrainy			1
Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	16	13	14
Samotnego wychowywania dziecka	22	22	16
w tym: dla obywateli Ukrainy		1	
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	35	32	34
Rozpoczęcia roku szkolnego	322	280	240
w tym: dla obywateli Ukrainy		4	4
Podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejsce zamieszkania	119	96	87
Wychowywanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	116	112	96
w tym: dla obywateli Ukrainy		1	1
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka	98	83	57

w tym: dla obywateli Ukrainy			2
Świadczenie rodzicielskie	48	48	49
w tym: dla obywateli Ukrainy			1
Jednorazowe świadczenie „Za życiem”	1	1	1

Jedną z przyczyn dysfunkcji rodzin korzystających z pomocy oprócz niskich dochodów i bezrobocia jest niepełnosprawność. Dla rodzin dotkniętych problemem niepełnosprawności ustawodawstwo gwarantuje także wsparcie w postaci świadczeń opiekuńczych. W tabeli poniżej przedstawiono rodzaje świadczeń opiekuńczych oraz liczbę rodzin korzystających z tej formy pomocy w latach 2021-2023

b) ŚWIADCZENIA OPIEKUŃCZE

Świadczenia opiekuńcze, w tym:	2021	2022	2023
	Liczba rodzin		
Zasiłki pielęgnacyjne	245	257	259
w tym: dla obywateli Ukrainy		1	1
Specjalne zasiłki opiekuńcze	11	7	5
Świadczenia pielęgnacyjne	82	108	117
w tym: dla obywateli Ukrainy		1	11
Zasiłek dla opiekuna dla osób uprawnionych	5	1	0

c) ŚWIADCZENIE „ZA ŻYCIEM

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żurominie realizuje wypłatę świadczeń „Za życiem”, dla rodzin, w których urodziło się żywe dziecko z ciężkim i nieodwracalnym upośledzeniem albo nieuleczalną chorobą zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Kwota jednorazowego świadczenia wynosi 4000 zł. W roku 2023 wsparcie otrzymała 1 rodzina. W 2022 roku

zostało wypłacone jedno świadczenie, w roku 2021 również zostało wypłacone świadczenie 1 rodzinie. Ponadto rodziny, w których pojawił się problem niepełnosprawności dziecka mogą skorzystać ze wsparcia asystenta rodziny. Taka propozycja jest przedstawiana każdej rodzinie korzystającej ze wsparcia finansowego. W latach 2021-2023 żadna rodzina nie skorzystała z takiej możliwości.

d) Fundusz Alimentacyjny

Wsparcie finansowe dla rodzin głównie niepełnych gwarantuje Fundusz Alimentacyjny, działający od 1 czerwca 2020 roku w strukturze M-GOPS w Żurominie, wcześniej w strukturze Urzędu Gminy i Miasta Żuromin. Świadczenia z Funduszu Alimentacyjnego przyznawane są na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 roku o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Jest to system wspierania osób uprawnionych do alimentów w przypadku niemożności wyegzekwowania świadczeń alimentacyjnych. Od 1.10.2023 r. świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują, jeżeli dochód rodziny w przeliczeniu na osobę nie przekracza kwoty 1 209,00 zł. W latach 2021 -2022 kwota ta wynosiła 900,00 zł. Po przekroczeniu tej zasady obowiązuje „złotówka za złotówkę”. Świadczenia alimentacyjne przysługują w wysokości bieżąco ustalonych alimentów, jednak wysokość tego świadczenia wypłacanego przez instytucję nie może być wyższa niż 500,00 zł. Świadczenie wypłacane jest w okresach miesięcznych. Wysokość świadczenia stanowi różnicę między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego danej osobie uprawnionej, a kwotą, o którą przekroczony został dochód tej rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie. Jeśli tak ustalona wysokość świadczenia z funduszu alimentacyjnego jest niższa niż 100,00 zł, świadczenie nie przysługuje.

Z danych M-GOPS Żuromin wynika, że z tej formy pomocy skorzystało:

Rok	2021	2022	2023
Liczba rodzin	58	52	48
Liczba osób w rodzinach	94	88	82

Kwota wypłaconych świadczeń alimentacyjnych w zł	487 981,68	450 469,45	459 222,35
--	------------	------------	------------

Stan zadłużenia 153 dłużników alimentacyjnych na dzień 31.12.2023 r. -pozostały do spłaty wynosił 5 144 289,00 zł.

1.3. POZOSTAŁE FORMY WSPARCIA REALIZOWANE PRZEZ INNE INSTYTUCJE FUNKCJONUJĄCE NA TERENIE GMINY I MIASTA ŻUROMIN

a) POMOC MATERIALNA

Ponadto, na terenie Gminy i Miasta Żuromin dla rodzin, w których znajdują się dzieci w wieku szkolnym, a rodzina znajduje się w trudnej sytuacji finansowej, przyznawana jest pomoc materialna o charakterze socjalnym. Pomoc materialną przyznaje się z uwagi na niskie dochody i trudną sytuację życiową, na którą wpływają takie czynniki jak: bezrobocie, niepełnosprawność, długotrwała choroba, wielodzietność, alkoholizm lub narkomania lub zdarzenia losowe. Warunkiem przyznania pomocy jest spełnienie kryterium dochodowego określonego w ustawie o pomocy społecznej tj: dla osoby samotnie gospodarującej 776 zł, a dla osoby w rodzinie – 600 zł.

Pomoc, którą mogą otrzymać zamieszkujący na terenie gminy Żuromin uczniowie szkół (do czasu ukończenia kształcenia, nie dłużej niż do ukończenia 24 roku życia), dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie ze sprzężonymi niepełnosprawnościami (do czasu ukończenia realizacji obowiązku nauki) to m.in.:

1.Stypendium szkolne

2.Zasiłek szkolny

Rok	2021	2022	2023
liczba osób	265	229	175
Kwota wypłaconych świadczeń	120 891 zł	159 792 zł	102 772 zł

b) Karta Dużej Rodziny

W Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Żurominie realizowany jest ogólnopolski program **Karta Dużej Rodziny**. Jest to program wspierający proces wychowawczy dzieci i młodzieży wychowującej się w rodzinach wielodzietnych.

Karta Dużej Rodziny to system zniżek dla rodzin wielodzietnych. Przysługuje rodzinom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Karta jest wydawana bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Karta Dużej Rodziny jest wydawana niezależnie od dochodu na wniosek rodziców, małżonków, rodzica a także rodziców i opiekunów pieczy zastępczej. Rodzice mogą korzystać z Karty dożywotnio, dzieci - do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie do osiągnięcia 25 lat. Osoby niepełnosprawne otrzymują Kartę na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności.

Dzięki Karcie osoby z rodzin wielodzietnych niezależnie od dochodu mogą korzystać z ustawowych zniżek, m.in. katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. Od początku obowiązywania ustawy wydano łącznie **2 312** Kart Dużej Rodziny.

KARTA DUŻEJ RODZINY

	2021	2022	2023
Liczba rodzin posiadających Kartę Dużej Rodziny	456	623	753

2. POMOC INSTYTUCJONALNA ŚWIADCZONA NA RZECZ DZIECKA I RODZINY

Nieprawidłowości występujące w funkcjonowaniu rodziny prowadzą do rozpadu rodziny, utraty więzi oraz powstawania różnego rodzaju uzależnień i przemocy domowej. Przemoc dotycząca rodziny przybiera różne formy i nie jest to tylko przemoc fizyczna, którą można dostrzec „gołym okiem”. Często jest to przemoc ekonomiczna, emocjonalna i psychiczna oraz seksualna. Zjawisko przemocy dotyka rodziny niezależnie od wykształcenia jej członków,

pochodzenia, statusu materialnego czy też wykształcenia.

Poza nadużywaniem alkoholu i przyjmowaniu innych „używek” czynnikami, które sprzyjają powstawaniu przemocy w rodzinach są trudne warunki mieszkaniowe, utrata pracy, problemy finansowe czy też zaburzenia natury psychicznej. Zauważyć należy, że osoby dotknięte tego rodzaju trudnościami czasami próbują rozwiązać swoje problemy samodzielnie i niestety kończy się to fiaskiem bądź też doprowadzają do pogorszenia się sytuacji swojej i rodziny. W szczególnie trudnej sytuacji znajdują się dzieci, które wychowują się w rodzinie, w której występują dysfunkcje, gdzie jest przemoc, alkohol i ubóstwo. Dzieci są zarówno osobami doświadczającymi szeregu niedogodności a bywają też świadkami dokonywania różnych nadużyć i doświadczają różnego rodzaju przemocy i zaniedbania ze strony osób im najbliższych. Uzależnienie i przemoc to dwa współistniejące problemy wymagające odmiennych interwencji oddziaływań. Skuteczne zwalczanie przemocy wymaga współpracy różnych służb. Zgodnie z polskim prawem interwencja w sprawie przemocy jest podejmowana przez przedstawicieli następujących służb: Policji, Ośrodka Pomocy Społecznej, Sądu, Oświaty, Ochrony Zdrowia, Miejsko – Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Dokumentem potwierdzającym występowanie przemocy w rodzinie jest tzw. Niebieska Karta.

Rok	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Liczba Niebieskich Kart wszczętych ogółem	14	16	25

2.1. Asystent Rodziny

Wspieranie rodziny przeżywającej trudności opiekuńczo – wychowawcze to zespół planowych działań mających na celu przywrócić rodzinie zdolności do wypełniania swych funkcji. Jednym z zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej jest prowadzenie pracy z rodziną przez asystenta rodziny, który zarazem jest jednym z głównych narzędzi wspierania rodziny.

Asystent rodziny pracuje z rodziną w oparciu o plan pracy. Plan pracy z rodziną, opracowywany jest przez asystenta rodziny we współpracy z pracownikiem socjalnym oraz rodziną. Plan taki obejmuje zakres realizowanych działań mających na celu przezwycięzenie

trudnych sytuacji życiowych, a także zawiera orientacyjne terminy ich realizacji oraz przewidywane efekty. Plan pracy może być aktualizowany w miarę zmieniających się potrzeb rodziny oraz zaistnienia nowych problemów bądź ich rozwiązania. Współpraca asystenta rodziny z rodziną jest długofalowa, dostosowana do problemów, potrzeb i sytuacji rodziny. Asystent rodziny zajmuje się bezpośrednią pracą z rodziną, a zarazem uzupełnia i wspiera działania pracowników socjalnych. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną w miejscu jej zamieszkania lub w miejscu wskazanym przez rodzinę. Pierwszy kontakt asystenta z rodziną następuje w obecności pracownika socjalnego. Asystent wspólnie z rodziną oraz pracownikiem socjalnym określa sposób wyjścia z trudnej życiowej sytuacji rodziny. Analizuje sytuację rodziny i ustala mocne strony jej członków jak też podejmuje decyzję odnośnie rodzaju i kolejności podejmowanych działań, niezbędnych do poprawy funkcjonowania rodziny.

Zadaniem asystenta rodziny jest wsparcie rodzin z problemami wychowawczymi jak też wsparcie rodziców biologicznych, których dzieci zostały umieszczone w systemie pieczy zastępczej. Głównym celem jest podniesienie umiejętności opiekuńczo – wychowawczych, prowadzenia gospodarstwa domowego, racjonalnego gospodarowania budżetem domowym, radzenia z sytuacjami dnia codziennego rodziców jak również pomoc we wzmacnianiu rodziny i wzbudzenie motywacji członków rodziny do rozwiązywania problemów własnych i rodziny oraz realizacji nałożonych celów. Celem pracy asystenta rodziny jest osiągnięcie przez rodzinę podstawowego poziomu stabilności życiowej, umożliwiającej prawidłowe wychowanie dzieci, wsparcie w przezwyciężeniu trudności, w poprawie sytuacji życiowej, tak by w przyszłości rodzina samodzielnie potrafiła rozwiązywać własne problemy oraz samodzielnie funkcjonować w środowisku. Równie istotne jest przeciwdziałanie sytuacji, w której dzieci zostaną oddzielone od rodziny biologicznej oraz podjęcie takich działań, które zmierzały będą do pokonania kryzysu dotykającego rodzinę. Praca asystenta rodziny i jego pomoc ma przede wszystkim charakter diagnostyczny, profilaktyczny i kompensacyjny, a nie kontrolny, ingerujący w samodzielność rodziny.

Praca asystenta powinna prowadzić do odzyskiwania przez rodzinę kontroli nad własnym życiem oraz pozyskanie właściwych umiejętności rodziców w wypełnianiu roli w taki sposób by środowisko rodzinne sprzyjało bezpieczeństwu i rozwojowi dzieci. Asystent wspiera podczas rozwiązywania podstawowych problemów socjalnych, mieszkaniowych, materialnych, zdrowotnych i prawnych. Ponadto, służy wsparciem podczas rozwiązywania

problemów emocjonalnych, rodzinnych oraz wychowawczych. Wspiera w podejmowaniu aktywności społecznych, motywuje do podnoszenia kwalifikacji zawodowych czy poszukiwania pracy oraz podejmowania terapii uzależnień i dla osób współzależniących. Praca z rodziną realizowana jest również w przypadku czasowego umieszczenia przez Sąd dziecka poza rodziną pod warunkiem, że rodzina biologiczna wyrazi taką wolę.

Asystent rodziny zostaje kierowany do pracy tylko z tymi rodzinami, w których sytuacja dziecka małoletniego wymaga wsparcia zewnętrznego, co potwierdzi pracownik socjalny przeprowadzający rodzinny wywiad środowiskowy. Zgłoszeń dotyczących potrzeby wsparcia asystenta może dokonać zainteresowana rodzina, pedagog szkolny lub inna osoba, która dostrzeże taką konieczność. Jeżeli dobro dziecka jest zagrożone, właściwy Sąd opiekuńczy w drodze wydanych zarządzeń może zobowiązać rodziców do pracy z asystentem rodziny. Intensywna praca asystenta z rodziną nie może ustać nawet w przypadku czasowego umieszczenia przez sąd dziecka poza rodziną. Wówczas zadaniem asystenta staje się nie tylko praca z rodziną, ale również współpraca z rodziną zastępczą lub koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, odpowiedzialnym za dziecko umieszczone w instytucji sprawującej pieczę zastępczą, będącej w gestii powiatu oraz z sądem. Asystent obowiązany jest aktywnie uczestniczyć we wszystkich działaniach zmierzających do jak najszybszego powrotu dziecka do rodziny.

Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żurominie corocznie realizuje Rządowy program wspierania rodziny „Asystent Rodziny” ustanowiony przez Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w celu uzyskania dofinansowania dodatków do wynagrodzenia asystentów rodziny.

W roku 2023 z pomocy w formie wsparcia asystenta rodziny korzystało 14 rodzin, w których wychowywało się 38 dzieci. Poniższa tabela wskazuje liczbę rodzin i liczbę dzieci, które znajdowały się w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny w latach 2021-2023.

ROK	LICZBA RODZIN WSPÓLPRACUJĄCYCH Z ASYSTENTEM RODZINY	LICZBA DZIECI W RODZINACH
2023	14	38

2022	11	29
2021	14	30

Obecnie (stan na 10.03.2024 r.) asystent rodziny pomocą oraz wsparciem obejmuje 12 rodzin (36 dzieci w rodzinach).

Asystent rodziny podczas pracy z rodziną wykorzystuje różne metody zmierzające do osiągnięcia wyznaczonych celów. Podczas wizyt w środowisku motywuje poszczególnych członków rodziny do podejmowania działań na rzecz poprawy sytuacji rodziny, podnosi poczucie ich własnej wartości, wzmacnia, wspiera i motywuje oraz towarzyszy przy podejmowaniu istotnych decyzji. Asystent rodziny wielokrotnie doradza i zakreśla drogę działania zmierzającą do rozwiązania problemu rodziny. Asystent współpracuje z koordynatorami rodzinnej pieczy zastępczej i przedstawicielami instytucji wykonującymi zadania na rzecz rodzin. Dodatkowo asystent towarzyszy pracownikom socjalnym w wizytach u rodzin nieobjętych wsparciem asystenta, a co do których do Ośrodka Pomocy Społecznej wpływają sygnały o przeżywanych trudnościach bądź dobro dzieci było zagrożone. Celem pracy asystenta jest osiągnięcie przez rodzinę biologiczną pożądanego poziomu stabilności życiowej. Zadania asystenta rodziny skupiają się wokół podniesienia kompetencji rodzin.

Ponadto zgodnie z nowelizacją ustawy z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks postępowania karnego, art. 76 § 1 sąd wyznacza asystenta rodziny, który ma być obecny podczas rozprawy lub posiedzenia w sprawie dotyczącej oskarżonego, który nie skończył 18 lat, jeśli udział jego rodziców lub wskazanej przez niego osoby dorosłej nie będzie służyć dobru dziecka. Ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich art. 59 ust. 3 informuje również, że asystent rodziny może brać udział w przesłuchaniu nieletniego przez Policję w przypadku, gdy zapewnienie obecności rodziców lub innej wskazanej przez niego osoby byłoby w danym przypadku niemożliwe, należy wezwać wskazaną przez nieletniego inną osobę najbliższą, o której mowa w art. 115 § 11 Kodeksu karnego, lub krewnego nieletniego, przedstawiciela szkoły, do której nieletni uczęszcza, asystenta rodziny, koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej lub przedstawiciela organizacji społecznej, w tym organizacji pozarządowej, której celem statutowym jest praca z nieletnimi o charakterze wychowawczym, terapeutycznym lub szkoleniowym, zapobieganie demoralizacji nieletnich lub pomoc w readaptacji społecznej nieletnich.

2.2. Piecza zastępcza

Dzieci częściowo bądź całkowicie pozbawione opieki rodzicielskiej objęte zostają systemem pieczy zastępczej.

Dane Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Żurominie w roku 2023 oraz w latach ubiegłych przedstawiają się w sposób następujący:

Poniższe tabele przedstawiają liczbę dzieci przebywających w instytucjonalnej pieczy zastępczej:

Rodziny zastępcze	Liczba dzieci, których koszt pobytu w pieczy zastępczej współfinansuje Gmina			Ogólna liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych		
	2021r.	2022r.	2023r.	2021r.	2022r.	2023r.
Spokrewniona rodzina zastępcza	11	10	13	12	11	14
Niezawodowa rodzina zastępcza	2	3	2	4	5	3

Placówki	Liczba dzieci, których koszt pobytu w pieczy zastępczej współfinansuje Gmina			Ogólna liczba dzieci przebywających w rodzinach zastępczych		
	2021 r.	2022r.	2023r.	2021 r.	2022r.	2023r.
Powiatowy Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych w Gostyninie	2	2	1	2	2	1
Dom Dziecka nr 3 w Kowalewie	1	-	-	1	-	-
Placówka opiekuńczo-Socjalizacyjna w	1	1	1	1	1	1

Gołotczyźnie						
Dom Dziecka w Białowieży	1	-	-	1	-	-

Finansowanie zadań z zakresu opieki zastępczej należy min. do zadań gminy. Partycypowanie w kosztach pobytu dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej rodzinnej (rodziny zastępcze spokrewnione, niespokrewnione, zawodowe) lub instytucjonalnej (placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym) w placówkach przedstawia się następująco:

1. 10% w I roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
2. 30% w II roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
3. 50% w III roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Zgodnie z art. 191 pkt. 9 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Gmina i Miasto Żuromin partycypuje w kosztach pobytu dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo –wychowawczej. W 2021 r. w pieczy zastępczej przebywało 21 dzieci, z czego gmina partycypowała w kosztach pobytu 18 dzieci. Łączne koszty, jakie gmina poniosła w tym roku na dofinansowanie utrzymania dzieci wyniosły 123 659,19 zł. Natomiast w 2022 roku w pieczy przebywało 19 dzieci, z czego gmina partycypowała w kosztach pobytu 16 dzieci. Koszty ich utrzymania wynosiły 104 725,71 zł. W 2023 roku w pieczy przebywało 19. dzieci, gmina partycypowała w utrzymaniu 16 dzieci i ponosiła koszty utrzymania w wysokości 110 360,39 zł. W tym 36 527,34 zł wydatki poniesione na pomoc instytucjonalną a 73 833,05 zł na rodziny zastępcze.

2.3. Miejski Zespół Interdyscyplinarny

W ramach realizacji zadań ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej do spraw przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony ofiar przemocy powołany został Miejski Zespół Interdyscyplinarny (MZI) przez Burmistrza Gminy i Miasta Żuromin. Zespół świadczy kompleksową pomoc dla rodzin dotkniętych zjawiskiem przemocy domowej a wśród głównych zadań należy przede wszystkim wskazać:

- diagnozowanie problemu przemocy domowej;

- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą domową, mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą domową;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym.;
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc domową.

Ważnym elementem działalności Zespołu jest interwencja kryzysowa skierowana zarówno do ofiar przemocy domowej jak i sprawców, oraz świadczenie pomocy m.in. psychologicznej, prawnej osobom uwikłanym w przemoc domową oraz w problemy współistniejące. Członkowie Zespołu osobom doświadczającym przemocy udzielają informacji dotyczących form pomocy specjalistycznej jak również współpracują w ramach wykonywanych przez siebie zadań tj. uczestniczą w spotkaniach grupach roboczych i biorą udział w posiedzeniach. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele różnych służb i instytucji publicznych w tym: przedstawiciele policji, ośrodka pomocy społecznej, sądu, służby zdrowia, oświaty.

Dane pokazują, iż w roku 2023 Miejski Zespół Interdyscyplinarny realizował Procedurę Niebieskiej Karty w 25 rodzinach z terenu gminy i miasta Żuromin. W roku 2022 Niebieska Karta została wszczęta w 16 rodzinach, a w roku 2021 w 14 rodzinach. Wskazuje to jasno, że liczba Niebieskich Kart stale rośnie, a tym samym stale rośnie zagrożenie dzieci w środowiskach rodzinnych. Problem przemocy zwykle powiązany jest z różnego rodzaju uzależnieniami a najczęściej alkoholu oraz trudnościami materialnymi rodzin.

Tabela wskazująca działalność MZI

	2021 r.	2022 r.	2023 r.
Liczba rodzin objętych pomocą MZI	26	27	27
Liczba posiedzeń MZI	4	4	5
Liczba spotkań Grup Roboczych	7	9	25
Liczba Niebieskich Kart wszczętych ogółem	14	16	25

2.4. Miejsko – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żurominie

Działania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych rodzinie podejmuje M-GKRPA. Uchwała w sprawie Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomani dla Gminy i Miasta Żuromin na lata 2023-2026 opracowana została w oparciu o art. 4¹ ust. 1,2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, art. 10 ust. 1,2 i 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym.

Realizatorzy programu to:

- Wydział Organizacyjny Urzędu Gminy i Miasta Żuromin – zespół ds. społecznych,
- Miejsko – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żurominie.

W 2021 r. do Miejsko – Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 14 wniosków z prośbą o podjęcie działań motywujących do podjęcia leczenia odwykowego w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

W 2022 r. do Miejsko – Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wpłynęło 14 wniosków z prośbą o podjęcie działań motywujących do podjęcia leczenia odwykowego w przedmiocie uzależnienia od alkoholu.

Jednym z głównych celów M-GKRPA są działania profilaktyczne oraz szeroko pojęta profilaktyka w szkołach oraz wśród młodzieży szkolnej.

W roku 2022 wpłynęło 29 wniosków o dofinansowanie działań profilaktycznych, 25 wniosków zostało zaopiniowane pozytywnie.

W roku 2021 wpłynęły 24 wnioski o dofinansowanie działań profilaktycznych, 22 wnioski zostały zaopiniowane pozytywnie.

Kolejny cel to zwiększenie dostępu do oferty pomocowej, która służyła rozwiązywaniu problemów uzależnień oraz przemocy domowej. Zadanie było realizowane poprzez Grupę Wsparcia dla osób uzależnionych i współuzależnionych, Grupa AA, Grupa Al.-Anon oraz Punkt Informacyjno – Konsultacyjny.

W Punkcie Konsultacyjnym w 2022 roku odnotowano 47 spotkań z osobami uzależnionymi od alkoholu, 18 spotkań z osobami współuzależnionymi, 10 spotkań dotyczących spraw rodzinnych, 16 rozmów telefonicznych z osobami współuzależnionymi,

24 spotkania – sprawy różne. W roku 2021 roku odnotowano 64 spotkania z osobami uzależnionymi od alkoholu, 38 spotkań z osobami współuzależnionymi, 18 spotkań dotyczących spraw rodzinnych, 12 rozmów telefonicznych z osobami współuzależnionymi, 20 spotkań – sprawy różne.

Ponadto z danych Miejsko- Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Żurominie wynika, że dla dzieci organizowane były kolonie oraz wyjazdy zimowe, co przedstawia poniższa tabela.

Wyjazdy letnie i zimowe

Rok	Liczba wyjazdów			Liczba dzieci		
	2023	2022	2021	2023	2022	2021
Kolonie	2	2	2	35	35	30
Wyjazdy zimowe	5	6	7	63	65	70

Poza uzależnieniem od alkoholu zauważyć należy, że na terenie Gminy i Miasta Żuromin coraz bardziej powszechne staje się zjawisko uzależnienia od substancji psychoaktywnych. „Program” nie zawiera szczegółowych danych liczbowych dotyczących rodzin zamieszkujących teren Gminy i Miasta Żuromin zmagających się z tym problemem ze względu na brak pełnej diagnozy środowiska w tym zakresie.

Ze względu na rosnące stale zjawisko uzależnień, bardzo ważna jest pomoc psychologiczna i zapewnienie dzieciom z uzależnionych środowisk właściwej opieki wychowawczej. Ważne jest również prowadzenie profilaktyki uzależnień, którą realizują zarówno placówki oświatowe jak też inne uprawnione do tego podmioty. Ponadto istotnym stało się kierowanie osób uzależnionych i ich bliskich na terapię dla osób uzależnionych oraz współuzależnionych, która pomaga w walce z nałogiem a także uczy rodziny radzenia sobie z sytuacją kryzysową i pomaga przeciwdziałać i zapobiegać destrukcyjnym zachowaniom.

Na terenie Gminy i Miasta Żuromin rodziny mają możliwość uzyskania pomocy w Specjalistycznym Poradnictwie Rodzinnym, działającym przy Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie oraz terapeutów z Poradni Zdrowia Psychicznego przy Samodzielnym Publicznym Zespole Zakładów Opieki Zdrowotnej oraz Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej.

Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo –

wychowawczych, dotknięte przemocą, uzależnieniem i zagrożone narastającą demoralizacją nieletnich niejednokrotnie objęte zostają nadzorem kuratora sądowego. Pracownicy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Żurominie prowadzą systematyczną współpracę z kuratorami sądowymi czy to w formie telefonicznej czy też osobistej. Współpraca ma na celu zapobieganie zagrożeniom jakie znajdują się w rodzinach, w których występują różnego rodzaju uzależnienia.

2.5. Placówki oświatowe i inne jednostki działające na rzecz dziecka i rodziny

Placówki oświatowe mają do odegrania ogromną rolę w kształtowaniu właściwych zachowań i postaw u dzieci i młodzieży. To w nich dzieci uczą się norm życia społecznego, właściwych zachowań, współzycia i współpracy z rówieśnikami jak też rozwijają swój potencjał i zainteresowania oraz kształtują wzorce zachowań.

Ponadto od 15 lutego 2024 r. weszła w życie nowelizacja Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego tzw. Ustawa „Kamilka” (część przepisów obowiązuje od dnia 29 sierpnia 2023 r.), której zadaniem jest ochrona małoletnich przed przemocą. Ponadto ustawa ta nakłada na obowiązek opracowania wprowadzenia jednolitych standardów małoletnich.

Obowiązek wprowadzenia tych standardów mają m.in. organy zarządzające:

- jednostką systemu oświaty, czyli m.in. przedszkola, szkoły i schroniska młodzieżowe;
- inną placówką oświatową, opiekuńczą, wychowawczą, resocjalizacyjną, religijną, artystyczną, medyczną, rekreacyjną, sportową lub związaną z rozwijaniem zainteresowań, do której uczęszczają albo w której przebywają lub mogą przebywać małoletni;
- organizator działalności oświatowej, opiekuńczej, wychowawczej, resocjalizacyjnej, religijnej, artystycznej, medycznej, rekreacyjnej, sportowej lub związanej z rozwijaniem zainteresowań przez małoletnich;

Opracowane przez odpowiednie jednostki standardy mają być dostosowane do charakteru, rodzaju i działalności placówki.

W mieście Żuromin funkcjonują 2 szkoły podstawowe: Szkoła Podstawowa nr 1 oraz Szkoła Podstawowa nr 2, a także Samorządowe Szkoły Podstawowe funkcjonują w Będzynie, Chamsku, Kliczewie Dużym, Poniatowie i Raczynach. Poza tym na terenie

Miasta Żuromin funkcjonuje Zespół Szkół Specjalnych, w której wyodrębnione są: Przedszkole Specjalne, Szkoła Podstawowa Specjalna oraz Szkoła Specjalna Przynależająca do Pracy. Poza tym w Mieście Żuromin znajduje się Niepubliczna Specjalna Szkoła Podstawowa „Logosensuś”.

W Gminie i Mieście Żuromin znajdują się również przedszkola, w których dzieci mają zapewnioną odpowiednią dostosowaną do ich potrzeb opiekę, w tym Samorządowe Przedszkole Nr 1 i Przedszkole Samorządowe Nr 2 oraz Przedszkole zorganizowane przy Szkole Podstawowej Nr 2. Ponadto, rodzice mają możliwość skorzystania z oferty trzech przedszkoli niepublicznych utworzonych z myślą o dzieciach także ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

W mieście Żuromin funkcjonuje również Miejsko-Gminny Żłobek zapewniający 50 miejsc oraz Klub Dziecięcy (20 miejsc).

	2023
Liczba żłobków (żłobki, kluby dziecięce, oddziały żłobkowe w przedszkolach)	2
Liczba miejsc w żłobkach (żłobki, kluby dziecięce. Oddziały żłobkowe w przedszkolach)	50+20
Liczba przedszkoli (wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	8
Liczba miejsc w przedszkolach (przedszkola wraz z oddziałami przedszkolnymi przy szkołach)	300
Liczba świetlic i klubów dla dzieci i młodzieży	7

Wszystkie formy pomocy dziecku i rodzinie, przeżywającej trudności opiekuńczo-wychowawcze polegają na systematycznym prowadzeniu działań profilaktycznych, jak i naprawczo - korekcyjnych, zindywidualizowanych i aktywizujących rodzinę w kryzysie i zmierzają do przezwyciężenia problemów, występujących w tych rodzinach.

Wśród instytucji, które działają na rzecz dziecka i rodziny na terenie Gminy i Miasta Żuromin można wyróżnić m.in.

- Powiatowo-Miejską Bibliotekę Publiczną w Żurominie, organizującą dla rodzin i dzieci wiele działań informacyjnych i profilaktycznych dla dzieci i młodzieży m.in.

w zakresie przeciwdziałania przemocy, profilaktyki zachowań ryzykownych, kształtowania postaw społecznych, właściwych norm i wzorców zachowań czy uwrażliwienia na kwestie moralne warsztaty, spotkania czy też spektakle teatralne.

- Żuromińskie Centrum Kultury, które w ramach prowadzonej działalności umożliwia dzieciom i młodzieży uczestnictwo w różnego rodzaju zajęciach. Promuje kulturę, sprzyja rozwojowi zainteresowań wśród dzieci i młodzieży a także poszerza kontakty społeczne oraz pozwala na zacieśnianie więzi wśród społeczności lokalnej.
- Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna, której głównymi formami działalności placówki jest diagnoza psychologiczno-pedagogiczna, terapia, profilaktyka i psychoedukacja. Poradnia zapewnia wsparcie dzieciom i ich rodzinom oraz nauczycielom w pokonywaniu problemów związanych z nauką, wychowaniem i trudnymi sytuacjami rodzinnymi. Ważnym aspektem działalności jest praca na rzecz dzieci specjalnej troski i ich rodzin. W poradni pracują specjaliści, którzy wiedzą i umiejętnościami służą wszechstronnemu rozpoznaniu sytuacji problemowej i udzielaniu fachowej pomocy. W Poradni zatrudniony jest logopeda, psycholog i pedagog.

- **Ośrodek koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczy** utworzony przy Zespole Szkół Specjalnych. Jest to zadanie samorządu powiatowego wynikające z Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 sierpnia 2023 r. w sprawie szczegółowych zadań wiodących ośrodków koordynacyjno-rehabilitacyjno-opiekuńczych dotyczące programu kompleksowego wsparcia dla rodzin.

Do zadań tego ośrodka, należy udzielanie kompleksowego wsparcia rodzinom z dziećmi, od chwili wykrycia niepełnosprawności lub zagrożenia niepełnosprawnością do podjęcia nauki w szkole, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci do 3. roku życia, obejmującego w szczególności udzielanie rodzinom specjalistycznej informacji dotyczącej problemów rozwojowych dziecka, wskazywanie właściwych dla dziecka i jego rodziny form kompleksowej, specjalistycznej pomocy, w szczególności rehabilitacyjnej, terapeutycznej, fizjoterapeutycznej, psychologicznej, pedagogicznej i logopedycznej i zapewnienie usług specjalistów w zależności od potrzeb dziecka i jego rodziny oraz koordynowanie działań służących wykorzystaniu dostępnych usług, w tym zajęć w ramach wczesnego wspomagania rozwoju dziecka. W celu zapewnienia dziecku

kompleksowej pomocy ośrodek współpracuje z podmiotem wykonującym działalność leczniczą, ośrodkiem pomocy społecznej oraz jednostkami organizacyjnymi systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej.

V. CEL STRATEGICZNY PROGRAMU - CELE SZCZEGÓŁOWE

1. CEL STRATEGICZNY PROGRAMU

Rozwój systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych oraz zmniejszanie rozmiarów aktualnie istniejących problemów.

CELE OPERACYJNE		
Prowadzenie wczesnej profilaktyki sprzyjającej wzmocnieniu rodziny, ograniczanie negatywnych skutków sytuacji kryzysowych występujących w rodzinach i wsparcie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych		
DZIAŁANIA W RAMACH CELU OPERACYJNEGO	REALIZATORZY	WSKAŹNIKI
<ul style="list-style-type: none"> Rozpoznanie, ocena i sporządzanie diagnozy rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. 	- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	-Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny
<ul style="list-style-type: none"> Opracowanie i realizacja planu pracy we współpracy z rodziną i jej członkami, pracownikiem socjalnym oraz asystentem rodziny. 	- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	-Liczba dzieci w rodzinach monitorowanych

<ul style="list-style-type: none"> • Wzmacnianie roli i funkcji rodziny poprzez wspólne działania asystenta rodziny, pracownika socjalnego i pedagoga szkolnego. 	<p>- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Szkoły , Placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna</p>	<p>-Liczba dzieci w rodzinach, liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny, liczba nowych rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Realizacja kampanii promujących wartości rodzinne na rzecz umacniania rodziny i przeciwdziałania dysfunkcji 	<p>-Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, M-GKRPA Urząd Gminy i Miasta MZI Szkoły Przedszkola Powiatowo-Miejska Biblioteka Publiczna</p>	<p>-Liczba i rodzaj prowadzonych kampanii</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie działań profilaktycznych ukierunkowanych na wzrost świadomości zagrożeń i zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży. 	<p>- Urząd Gminy i Miasta, Miejski Zespół Interdyscyplinarny, Szkoły</p>	<p>- Liczba osób uczestniczących w szkoleniach/ warsztatach - liczba osób korzystających z pomocy specjalistów</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie działań zmierzających do wzmacniania i podnoszenia kompetencji rodzicielskich, rozwój poradnictwa rodzinnego. • Monitorowanie podejmowanych działań pomocowych wobec rodzin objętych wsparciem i systematyczna ocena działań • Praca z rodziną i świadczenie pracy socjalnej jako element wczesnej interwencji w rodzinie, która przeżywa trudności opiekuńczo- wychowawcze • Prowadzenie działań mających na celu podnoszenie kwalifikacji kadry osób pracujących współpracujących z rodzinami 	<p>-Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Publiczna, organizacje pozarządowe, fundacje, stowarzyszenia, Miejsko – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych</p> <p>-Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej</p> <p>-Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej</p> <p>-Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, M-GKRPA, Urząd Gminy i Miasta, MZI,</p>	<p>-Liczba i rodzaj prowadzonych kampanii</p> <p>-Sporządzanie sprawozdań asystenta rodziny, praca socjalna</p> <p>-Liczba osób objętych pracą socjalną w rodzinie przeżywającej trudności opiekuńczo- wychowawcze</p> <p>-Liczba realizowanych szkoleń i warsztatów</p>
--	--	--

<p>oraz na rzecz rodzin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zintegrowana współpraca różnych służb pomocowych działających na rzecz dziecka i rodziny • Opracowanie wprowadzenia standardów ochrony małoletnich • Współpraca z sądami i Policją – udział w przesłuchaniach nieletnich i rozprawach sądowych 	<p>Szkoły, Przedszkola, Powiatowo- Miejska Biblioteka Publiczna</p> <p>-Urząd Gminy i Miasta Żuromin, Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej</p> <p>- Szkoły, Przedszkola i inne placówki oświatowe, opiekuńcze i inne placówki wymienione w nowelizacji Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego</p> <p>-Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie</p>	<p>-Liczba jednostek podejmujących współpracę</p> <p>-Data wprowadzenia i opracowania standardów, liczba i rodzaj placówek, które opracowały i wprowadziły te standardy</p> <p>-Liczba przesłuchań i rozpraw, liczba dzieci</p>
--	--	---

Wsparcie materialne i rzeczowe rodzin mające na celu poprawę sytuacji dzieci w rodzinach i wzrost poziomu zaspokojenia podstawowych potrzeb członków rodziny

<ul style="list-style-type: none"> • Pomoc materialno - rzeczowa dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji socjalno-bytowej w oparciu o ustawę o pomocy społecznej. • Wsparcie finansowe zgodnie z ustawą z dnia 28 listopada 2003 o świadczeniach rodzinnych. • Pomoc finansowa dla dzieci z rodzin niepełnych zapewniona ustawą z dnia 7 września 2007 r.o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. • Pomoc finansowa dla dzieci z rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej w postaci stypendiów i zasiłków szkolnych 	<p>- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej</p> <p>Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej</p> <p>-Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej</p> <p>-Urząd Gminy i Miasta Żuromin, Placówki oświatowe</p>	<p>- Liczba rodzin, osób i rodzin objętych pomocą, rodzaj i forma przyznanej pomocy</p> <p>- Liczba rodzin, osób i rodzin objętych pomocą, rodzaj i forma przyznanej pomocy</p> <p>- Liczba rodzin, osób i rodzin objętych pomocą, rodzaj i forma przyznanej pomocy</p> <p>-Liczba rodzin i osób w rodzinach oraz kwota wydatkowana na ten cel</p>
---	--	---

<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie rodzin z niepełnosprawnością w odniesieniu do ustawy z dnia 4 listopada o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. • Pomoc dla dzieci z rodzin ubogich w formie dożywiania w szkole, doposażenia w podręczniki i pomoce szkolne, organizowanie wypoczynku w czasie wolnym od szkoły. • Rozwój ogólnodostępnych zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych dla dzieci i młodzieży. • Zapewnienie miejsc dla dzieci w żłobkach i przedszkolach. 	<p>-Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej</p> <p>-Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy i Miasta Żuromin, Szkoły, Przedszkola, Żłobek</p> <p>-Placówki oświatowe, Urząd Gminy i Miasta Żuromin, ŻCK, Powiatowo-Miejska Biblioteka Publiczna</p> <p>-Placówki oświatowe, Urząd Gminy i Miasta</p>	<p>-Liczba rodzin , wysokość wydatkowanych środków</p> <p>-Liczba dzieci korzystających ze wsparcia, liczba i rodzaj świadczonej pomocy</p> <p>-Liczba dzieci korzystających ze wsparcia, rodzaj zajęć</p> <p>-Liczba placówek Liczba miejsc w placówkach Liczba dzieci korzystających Liczba miejsc w żłobku i przedszkolach</p>
--	---	---

<ul style="list-style-type: none"> • Organizowanie dla dzieci i młodzieży wypoczynku w formie kolonii i wyjazdów zimowych 	<p>-MGKRPA</p>	<p>-Liczba i rodzaj organizowanych form wypoczynku oraz liczba dzieci korzystających</p>
<p>Podjęmowanie i organizowanie działań na rzecz dzieci przebywających w pieczy zastępczej w tym działań prowadzących do powrotu dziecka do rodziny biologicznej.</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • Analizowanie środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie, których istnieje zagrożenie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. • Praca z rodziną biologiczną dziecka przebywającego w różnych formach pieczy zastępczej na rzecz powrotu do środowiska rodzinnego, systematyczna ocena podjętych działań pomocowych • Monitorowanie sytuacji dzieci znajdujących się w pieczy zastępczej. 	<p>-Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej</p> <p>-Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie</p> <p>-Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie</p>	<p>- Liczba rodzin objętych wsparciem</p> <p>-Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny</p> <p>-Liczba dzieci znajdujących się w pieczy zastępczej, liczba i rodzaj placówek oraz rodzin zastępczych</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Rozwój, finansowanie i tworzenie nowych placówek wsparcia dziennego na terenie Gminy i Miasta Żuromin. • Wspieranie rodzin zastępczych w wypełnianiu obowiązków opiekuńczo – wychowawczych oraz zapewnienie dostępu do specjalistycznego poradnictwa w tym zakresie. • Współfinansowanie pobytu dzieci przebywających w pieczy zastępczej 	<p>-Urząd Gminy i Miasta</p> <p>-MZI, PCPR, MGKRPA</p> <p>-Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,</p>	<p>-Liczba i rodzaj nowych placówek</p> <p>-Liczba osób korzystających z pomocy specjalistów</p> <p>-Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, liczba placówek, liczba rodzin zastępczych</p>
<p>Wspieranie rodzin dysfunkcyjnych, dotkniętych problemem alkoholizmu, przemocy, niepełnosprawnością oraz pozostałymi problemami społecznymi</p>		
<ul style="list-style-type: none"> • Zapobieganie marginalizacji rodziny dotkniętej problemem przemocy domowej poprzez działania Zespołu Interdyscyplinarnego, grup roboczych i asystenta rodziny 	<p>-Komenda Powiatowa Policji w Żurominie</p>	<p>-Liczba wdrożonych „Niebieskich Kart”, liczba rodzin objętych wsparciem</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Organizowanie kampanii lokalnych na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej 	<p>-Urząd Gminy i Miasta Żuromin - organizacje pozarządowe, MZI, MGKRPA</p>	<p>-Liczba i rodzaj działań</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie pomocy rodzinom i osobom borykającym się z problemem alkoholowym , kierowanie wniosków o przymusowe leczenie , współpraca instytucji działających na rzecz rodzin, w których występuje problem uzależnienia od alkoholu. 	<p>-MGKRPA, MZI, Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy i Miasta Żuromin - organizacje pozarządowe</p>	<p>-Liczba wniosków,liczba osób i rodzin objętych wsparciem</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie programów profilaktycznych w zakresie przemocy 	<p>-Urząd Gminy i Miasta Żuromin - organizacje pozarządowe, MZI, MGKRPA, Komenda Policji</p>	<p>-Liczba rodzin i dzieci w rodzinach, liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie ofiar przemocy domowej poprzez poradnictwo specjalistyczne. 	<p>-Urząd Gminy i Miasta Żuromin - organizacje pozarządowe, MZI, MGKRPA, PCPR, Komenda Policji</p>	<p>-Liczba osób korzystających ze wsparcia specjalistycznego</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Monitorowanie sytuacji dziecka wychowującego się w rodzinie z problemem alkoholowym bądź przemocą. 	<p>-Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej</p>	<p>-Liczba rodzin i dzieci w rodzinach</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Wzmacnianie integracji społecznej rodzin, w których znajdują się osoby z niepełnosprawności. 	<p>-Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy i Miasta, organizacje pozarządowe, Szkoły</p>	<p>-Liczba i rodzaj prowadzonych działań</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie świadomości rodzin dotkniętych niepełnosprawnością w zakresie praw osób niepełnosprawnych, rehabilitacji zawodowej i społecznej 	<p>-Urząd Gminy i Miasta, organizacje pozarządowe, szkoły</p>	<p>-Liczba i rodzaj prowadzonych działań</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Świadczenie pracy socjalnej na rzecz dzieci niepełnosprawnych i ich rodzin 	<p>-Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej</p>	<p>-Liczba rodzin i dzieci w rodzinach, z którymi prowadzona była praca socjalna</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzenie funkcji asystenta rodziny w ramach świadczeń pomocy specjalistycznej. 	<p>-Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej</p>	<p>-Liczba rodzin i dzieci w rodzinach</p>

**Pomoc rodzinom przeżywającym trudności, znajdującym się w sytuacji kryzysowej,
samotnym rodzicom oraz rodzinom wielodzietnym**

<ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie finansowe oraz socjalne na zasadach określonych w ustawie o pomocy społecznej, ustawie o świadczeniach rodzinnych oraz pomocy osób uprawnionych do alimentów a także w ustawie „Za życiem” 	<p>- Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej</p>	<p>- Liczba rodzin objętych wsparciem</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Organizowanie dla rodzin warsztatów i szkoleń mających na celu przezwycięzenie problemów opiekuńczo- wychowawczych oraz zapobiegania izolacji 	<p>-Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Szkoły,PPP, Miejski Zespół Interdyscyplinarny, Powiatowo – Miejska Biblioteka Publiczna, Żuromińskie Centrum Kultury</p>	<p>-Liczba warsztatów, spotkań, szkoleń, liczba rodzin korzystających</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Pomoc w formie konsultacji i poradnictwa specjalistycznego, dostęp do poradnictwa prawnego. 	<p>-Urząd Gminy i Miasta, Szkoły, Placówki oświatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna</p>	<p>- Liczba osób korzystających z poradnictwa oraz pomocy specjalistów</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Oferowanie warsztatów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z zakresu komunikacji międzyludzkiej, rozwiązywania problemów radzenia sobie ze stresem i trudnymi sytuacjami życiowymi. 	<p>-Urząd Gminy i Miasta, Szkoły, Placówki oświatowe, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna</p>	<p>- Liczba dzieci korzystających z oferowanych form pomocy</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzenie asystenta rodziny w przypadku wystąpienia trudności w wykonywaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych 	<p>- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej</p>	<p>-Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, liczba dzieci w rodzinach</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Działania aktywizacyjne na rzecz dzieci szczególnie w okresie ferii i wakacji. 	<p>-Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Urząd Gminy i Miasta Żuromina, Szkoły i Przedszkola Powiatowo- Miejska Biblioteka Publiczna, Żuromińskie Centrum Kultury</p>	<p>-Liczba dzieci korzystających z różnych form wypoczynku</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Stosowanie działań zespołu interdyscyplinarnego w sytuacji wystąpienia kryzysu w rodzinie. 	<p>-MZI</p>	<p>-Liczba rodzin</p>

VI. ADRESACI PROGRAMU

Wszelkie cele i działania zaplanowane do realizacji w ramach niniejszego „Programu” mają służyć poprawie sytuacji rodzin biologicznych i zastępczych oraz wychowujących się w nich dzieci.

Adresatami niniejszego „Programu” są:

- Rodziny z dziećmi przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w tym między innymi: rodziny wielodzietne oraz samotni rodzice,
- Rodziny zagrożone umieszczeniem dziecka/dzieci w pieczy zastępczej,
- Rodziny, których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej,
- Rodziny, w których występuje problem przemocy, uzależnień i niepełnosprawności,
- Rodziny o niskich dochodach i trudnych warunkach mieszkaniowych.

VII. REALIZATORZY PROGRAMU

Głównym realizatorem niniejszego Programu jest Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żurominie we współpracy z instytucjami wspierającymi tj.:

- Urząd Gminy i Miasta w Żurominie;
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie;
- Miejsko – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- Miejski Zespół Interdyscyplinarny;
- Komenda Powiatowa Policji w Żurominie;
- Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna;
- Specjalistyczne Poradnictwo Rodzinne;
- Sąd Rejonowy Wydział Rodzinny i Nieletnich;
- Powiatowo – Miejska Biblioteka Publiczna w Żurominie;
- Żuromińskie Centrum Kultury;
- Placówki Oświatowe;
- Służba Zdrowia;
- organizacje pozarządowe i inne podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny.

VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Działania wynikające z niniejszego „Programu” będą finansowane przez samorząd gminny obejmujący:

- Budżet Gminy i Miasta Żuromin
- Budżet MGOPS w Żurominie
- Budżet pozostałych jednostek realizujących działania zawarte w „Programie”
- Środki pozyskane z funduszy zewnętrznych tj.: programów rządowych i pozarządowych, programów celowych oraz funduszy unijnych.

IX. EWALUACJA I MONITORING „PROGRAMU”

Program Wspierania Rodziny dla Gminy i Miasta Żuromin na lata 2024-2027 będzie podlegał końcowej ewaluacji. Celem ewaluacji jest określenie skuteczności podejmowanych działań oraz wskazanie pozytywnych zmian i sukcesów osiągniętych dzięki wprowadzeniu „Programu”. Monitoring będzie prowadzony na bieżąco w celu zbierania i analizowania danych, dotyczących zrealizowanych zadań w ramach przedmiotowego „Programu” we współpracy z instytucjami zaangażowanymi w jego realizację.

Analiza i ocena zebranych informacji pozwoli na określenie kierunków, które w przyszłości będą wymagały większej uwagi i modyfikacji.

Ewaluacja „Programu” będzie polegała na końcowej ocenie realizacji „Programu” i skuteczności podejmowanych działań.

Analiza i ocena zebranych informacji pozwoli na planowanie dalszych działań oraz doskonalenie działań dotychczas ustalonych.

X. PODSUMOWANIE

Podstawowym założeniem Programu Wspierania Rodziny w Gminie i Mieście Żuromin na lata 2024 – 2027 jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dla rodzin i dzieci przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. „Program” zawiera najważniejsze cele i kierunki działań na rzecz dziecka i rodziny, podejmowane przez instytucje działające na terenie Gminy i Miasta Żuromin.

Efektom działania „Programu” winna być poprawa sytuacji dziecka i rodziny, ograniczenie dysfunkcji społecznych, lepsze zrozumienie potrzeb członków rodziny oraz polepszenie relacji w rodzinie, a także stworzenie możliwości powrotu dzieci do rodziny biologicznej. Przewiduje się, że nastąpi wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa dziecka i rodziny, zminimalizuje się liczbę dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej a także poprawie ulegnie jakości życia i funkcjonowania rodziny, nie tylko w sferze bytowej ale także w zakresie sprawowania funkcji opiekuńczo- wychowawczej.

Ważnym elementem powodzenia programu jest zapewnienie kompleksowego, interdyscyplinarnego wsparcia wszystkich podmiotów odpowiedzialnych za realizację działań, które w odpowiednio wczesnej fazie zdiagnozują pojawiające się trudności i podejmą stosowne działania celem skutecznego wsparcia dziecka i rodziny. Ważne jest aby wszystkie instytucje działające na terenie Gminy i Miasta Żuromin na rzecz dziecka i rodziny prowadziły ze sobą ścisłą współpracę, wymieniały się doświadczeniami i informacjami dotyczącymi rodzin, w których występują zagrożenia i ryzyko nieprawidłowego funkcjonowania lub znaczące dysfunkcje. Współpraca ta powinna prowadzić do wzrostu świadomości społeczeństwa na temat funkcjonowania rodziny, zabezpieczenia potrzeb rodziny a także poprawnych, wzajemnych relacji rodzinnych. Ma też ważny cel jakim jest umożliwienie dzieciom umieszczonych w pieczy zastępczej powrotu do rodziców biologicznych po przywróceniu im zdolności i wzmocnienia w wypełnianiu prawidłowej funkcji. Efektom kompleksowego i interdyscyplinarnego podejmowania działań ma być poprawa sytuacji dziecka i rodziny oraz ograniczanie dysfunkcji społecznych.

To rodzina jest dla dziecka wartością nadrzędną. To rodzina, jej prawidłowe działanie w środowisku oraz pełnienie przez rodziców właściwych ról społecznych, gwarantuje dziecku prawidłowy rozwój a w przyszłości przełoży się na właściwe funkcjonowanie człowieka w społeczeństwie. Dlatego też, szczególnie ważne staje się wspieranie rodzin znajdujących

się w kryzysie, borykających się z nałogami, niewydolnych wychowawczo oraz w trudnej sytuacji bytowej. Realizowane w programie działania będą koncentrowały się w szczególności na wzmocnieniu roli i pozycji rodzin.

Niniejszy Program opracowany został w celu skutecznej realizacji opisanych wyżej zadań i osiągnięciu jak najefektywniejszych celów.

PRZEWODNICZĄCA
RADY MIASTKIEJ

Barbara Wiochotaka